

ภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดและการคลอดก่อนกำหนด

ภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด หมายถึง การเจ็บครรภ์คลอดซึ่งมีการหดตัวของมดลูกอย่างสม่ำเสมอทำให้ปากมดลูกบางหรือขยายตัวก่อนอายุครรภ์ 24 - 36 สัปดาห์ การวินิจฉัยหาสาเหตุก่อนกำหนดคลอดทำได้โดยการสูดดมยาเพื่อขยายมดลูกและทำการตรวจเยื่อหุ้มตัวอ่อนและรกอย่างละเอียดตามขั้นตอนมาตรฐาน

ความเสี่ยงสำคัญคือการมีประวัติดูดก่อนกำหนดซึ่งมีสาเหตุมาจากระบบ (spontaneous preterm birth)

การคลอดก่อนกำหนดมักมีสุขภาพไม่สมบูรณ์หรือเสียชีวิต

ทารกที่คลอดเมื่อมีอายุครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์และมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม เรียกว่า ทารกคลอดก่อนกำหนด หากอายุครรภ์น้อยกว่า 34 สัปดาห์ และมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,100 กรัม ขีดจำกัดต่าง ๆ มีทำงานไม่สมบูรณ์ เช่น รอดไม่เต็มโตหรือต้องหายใจโดยใช้เครื่องช่วยหายใจ (Neonatal Intensive Care Unit: NICU)

การกีดกันทุก 10 คน จะมีทารกคลอดก่อนกำหนด 1 คน*

อาการเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

- ☐ ปวดบริเวณหลังหรือช่วงล่างของหน้าท้อง
- ☐ ปวดบีบหรือปวดประจำเดือน
- ☐ มดลูกหดตัวและเริ่มมีการเจ็บครรภ์ 4 ครั้งใน 1 ชั่วโมงหรือทุก 10 นาที
- ☐ ปวดบวมในอุ้งเชิงกรานหรือรู้สึกคันที่ปากมดลูก
- ☐ มีสารคัดหลั่งจากช่องคลอด อาจเป็นน้ำ นมปนเลือด มีกลิ่น หรือมีสีเทา

*ข้อมูลนี้ไม่ได้หมายความว่าหากมีอาการเหล่านี้คุณอาจคลอดก่อนกำหนดได้ ข้อมูลนี้มาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยสุขภาพแห่งชาติ (NICHD) ปี 2017 ซึ่งตีพิมพ์ในวารสารทางการแพทย์ (JAMA) ปี 2017

5 ข้อความคุณภาพสำหรับบริการป้องกันการเกิดภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

- มาตรฐานที่ 20 สัปดาห์รับทราบข้อมูล**
หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์มากกว่า 20 สัปดาห์ที่เข้ารับบริการทางการแพทย์ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาการและอาการแสดงของภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด
- ประเมินความเสี่ยง**
หญิงตั้งครรภ์ที่เข้ารับบริการทางการแพทย์ควรได้รับการประเมินและจัดการความเสี่ยงของภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด
- ส่งต่อโรงพยาบาลที่มีความพร้อม**
หญิงตั้งครรภ์ที่เข้ารับบริการทางการแพทย์ควรได้รับการส่งต่อไปยังหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิและมีการประเมินความเสี่ยงว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ควรได้รับการส่งต่อไปยังหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิหรือโรงพยาบาลรับผู้ป่วยตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด
- ให้บริการคลอดที่ปลอดภัย**
หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ระหว่าง 24 - 33 สัปดาห์ที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดและคาดว่าจะมีการคลอดภายในระยะเวลา 24 ชั่วโมง ควรได้รับยาคลอดก่อนกำหนดเพื่อกระตุ้นให้ปากมดลูกเปิดและคลอดภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์ก่อนถึงวันครบกำหนดคลอด
- อายุครรภ์ 24-33 สัปดาห์ จะคลอดภายใน 24 ชม. ส่งต่อทันที**
หญิงตั้งครรภ์ 24 - 33 สัปดาห์ และคาดว่าจะมีการคลอดภายในระยะเวลา 24 ชั่วโมง ควรได้รับการส่งต่อไปยังหน่วยบริการสุขภาพที่มีห้อง NICU ทันที

มาตรฐานคุณภาพ (Quality Standards, QS)

มาตรฐานคุณภาพ (Quality Standards, QS) เป็นมาตรฐานที่ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการซึ่งนำมาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับบริการสุขภาพและป้องกันโรค โดยมาตรฐานคุณภาพ มีลักษณะเป็นข้อความที่สั้นกระชับ และกระชับ ซึ่งใช้ในการให้บริการสุขภาพที่เป็นมาตรฐานได้คุณภาพบริการที่ดีในระดับที่หน่วยงานบริการสุขภาพต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการสุขภาพได้เป็นมาตรฐานคุณภาพที่ไม่ผูกมัดและต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

การพัฒนาคุณภาพการบริการสุขภาพที่ดีต้องคำนึงถึง 3 ประเด็น

- 1) การคัดเลือกและจ้างจากบุคลากรที่มีคุณภาพวิชาชีพและมีความมุ่งมั่นในให้บริการ
- 2) การพัฒนาองค์ประกอบหรือมาตรฐานคุณภาพโดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญ ได้มาซึ่งความผูกพัน ด้วยใจดีคุณภาพ และเชื่อมั่น
- 3) มีพื้นที่หรือช่องทางให้บริการที่ดี

มาตรฐานคุณภาพ 5 เรื่อง เพื่อบำรุงหรือ

การพัฒนาคุณภาพการบริการสุขภาพที่ดีต้องคำนึงถึง 3 ประเด็น

- 1) การคัดเลือกและจ้างจากบุคลากรที่มีคุณภาพวิชาชีพและมีความมุ่งมั่นในให้บริการ
- 2) การพัฒนาองค์ประกอบหรือมาตรฐานคุณภาพโดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญ ได้มาซึ่งความผูกพัน ด้วยใจดีคุณภาพ และเชื่อมั่น
- 3) มีพื้นที่หรือช่องทางให้บริการที่ดี

อย่างไรก็ตามมีหลายการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพสูงจากการพัฒนาคุณภาพการให้บริการซึ่งนำมาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับบริการสุขภาพและป้องกันโรค โดยมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้สำหรับบริการสุขภาพและป้องกันโรค

ตัวความปรารถนาที่จากองค์กรบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ